

Boeren op de noordelijke Veluwe plaatsen metershoge hekken met schrikdraad om te voorkomen dat edelherten hun gewassen vernielen en eten

80.000 euro), en de weerstand van de lokale bevolking groeit nu hun tuinen door de herten worden vernield. ‘Er is achterstallig onderhoud,’ zegt Oosterbaan. ‘Er zijn jaren minder dieren geteld dan er waren; dat konden we zien aan de schade.’

‘En het is moeilijk de gewenste stand te halen,’ zegt Paulides, directeur/eigenaar van Mata Kunststoffen in Noordwijkerhout. ‘Er mag van terreinbeheerders geen lokvoer worden gebruikt. Het is dus gokken als je op jacht gaat,’ zegt Oosterbaan, die vindt dat het lokvoerverbod moet worden opgeheven. De jagers schieten alleen als ze zeker weten dat het dier op slag dood is. Ook dat hoort bij de weidelijkheidscultuur.

De edelherten zijn bovendien prooidieren. Ze planten zich snel voort en zijn schuw. Natuurlijke vijanden hebben ze niet meer – de wolf, beer en de lynx zijn in Nederland uitgeroeid – maar hun instinct is niet veranderd. Ondanks het overschot aan herten komt het voor dat jagers die duizenden euro’s moeten betalen om te mogen jagen vervolgens thuiskomen zonder een schot te hebben gelost. Het bewijs volgt later op de avond. Paulides stuurt zijn BMW X3 over de zandpaden door het steeds donkerder wordende bos. Vanavond wordt er niet gejaagd, alleen gespot. Dan blijkt hoe alert de dieren zijn. Een roedel

is uit het bos een weiland ingelopen. Met zijn nachtkijker neemt Paulides ook wilde zwijnen en reeën waar. De afstand is enorm en toch registreren de edelherten elke fluisering. Dichterbij komen zal niet lukken, laat staan dat het op zo’n afstand mogelijk is een gericht schot af te vuren.

Paulides en Oosterbaan vrezen dat als de hertenstand niet op een weidelijke manier wordt teruggebracht, de weerstand van radicale natuurclubs nog groter wordt. Tegelijkertijd krijgen omwonenden genoeg van de edelher-

‘Er zijn jaren minder dieren geteld dan er waren. Dat zagen we aan de schade’

ten. Nu nog is de noordelijke Veluwe een zogenoemde vrije wildbaan en kunnen de dieren in dit gebied vrij rondlopen. Maar steeds meer boeren plaatsen metershoge hekken met schrikdraad om herten van hun akkers te weren.

De weerstand tegen edelherten was al eerder zo groot dat ze nagenoeg waren uitgeroeid. In de negentiende eeuw werden niet alleen de laatste wolven doodgeschoten, dat gold

ook voor de herten. Alleen op de Veluwe hielden een paar edelherten stand.

De man van koningin Wilhelmina, prins Hendrik (1876-1934) – bekend als Zwijnen Heintje – liet edelherten uit Oost-Europa importeren om te kunnen jagen. In 1946 werd de Vereniging tot Behoud van het Veluws Hert opgericht, een vereniging van jagers. Inmiddels luidt de naam Vereniging Het Edelhert en jagen de meeste leden niet meer. Het lijkt op het eerste oog paradoxaal, maar ook veel niet-jagende hertenliefhebbers zijn voor de jacht: zij willen niet dat de herten in reservaten moeten leven of worden geweerd. Behalve op de Veluwe en in Nationaal Park De Meinweg in Limburg geldt in het hele land een nulstand. Wat betekent dat elk edelhert wordt afgeschoten.

Oosterbaan en ook Paulides willen een voorbeeld nemen aan Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Daar, in het zuiden van de Veluwe, is met inachtneming van de weidelijkheid het aantal edelherten enkele jaren geleden teruggebracht tot een handhaafbaar niveau. Maar dat duurde drie jaar. Zo lang wil de provincie Gelderland – waar boeren en burgers zich beklagen – niet wachten. En er zijn genoeg jagers die het geen probleem vinden ’s zomers te jagen. Oosterbaan: ‘Zij gaan alleen voor het schot.’ ■